

Сьогодні
06.11.2023

Урок
№ 40

Розв'язування вправ і
задач на знаходження
дробу від числа

Сьогодні
06.11.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Мета уроку:
закріпити вміння знаходити дріб
від числа і вміти його
застосовувати в процесі
розв'язування задач.

Математичний диктант

1. У Василька було 6 грн. На блокнот він витратив $\frac{2}{3}$ усіх грошей. Ціна блокнота дорівнює значенню виразу:
1) $\frac{3}{6 \cdot 3}$;   2) $\frac{2}{6 \cdot 3}$;   3) $\frac{6 \cdot 3}{2}$;   4) $\frac{6 \cdot 2}{3}$.
2. Площа поля 68 га. Засіяли $\frac{3}{4}$ поля. Скільки гектарів залишилося засіяти?:
1) 38 га;   2) 51 га;   3) 17 га;   4) 21 га.
3. Із 40 членів команди $\frac{3}{8}$ - бігуни на коротку дистанцію.
Скільки спортсменів - спринтерів було у команді?
1) 5;   2) 10;   3) 15;   4) 20.

Завдання № 406

Під час сушіння яблука втрачають $\frac{9}{10}$ від своєї маси. Скільки кілограмів сушених яблук вийде зі 140 кг свіжих?

Завдання № 406

Розв'язання

I спосіб

- 1) $140 \cdot \frac{9}{10} = \frac{140 \cdot 9}{10} = 126(\text{кг})$ – втрачено;
- 2) $140 - 126 = 14 (\text{кг})$ - сушених яблук.

II спосіб

- 1) $1 - \frac{9}{10} = \frac{1}{10}$ (ч) – частина, яку становлять сушені яблука від свіжих;
- 2) $140 \cdot \frac{1}{10} = 14 (\text{кг})$ - сушених яблук.

Відповідь: 14 кг.

Завдання № 407

За три дні зібрали 532 кг насіння соняшнику.
Першого дня зібрали $\frac{2}{7}$, а другого - $\frac{5}{14}$ від цієї
кількості. Скільки кілограмів насіння зібрали
третього дня?

Розв'язання

$$1) 532 \cdot \frac{2}{7} = \frac{532 \cdot 2}{7} = 152 \text{ (кг) - в перший день;}$$

$$2) 532 \cdot \frac{5}{14} = \frac{532 \cdot 5}{14} = 190 \text{ (кг) - у другий день;}$$

$$3) 532 - (152 + 190) = 190 \text{ (кг) - в третій день.}$$

Відповідь: 190 кг.

Завдання № 409

На базі було 270 ц овочів. Спочатку вивезли $\frac{4}{9}$ від цієї маси, а потім — $\frac{3}{10}$ від того, що залишилося. Скільки центнерів овочів остаточно залишилося на базі?

Завдання № 409

Розв'язання

1) $270 \cdot \frac{4}{9} = \frac{270 \cdot 4}{9} = 120$ (ц) – вивезли першого разу;

2) $120 \cdot \frac{9}{30} = \frac{120 \cdot 9}{30} = 36$ (ц) – вивезли другого разу;

3) $270 - (120 + 36) = 270 - 156 = 114$ (ц) - залишилося.

Відповідь: 114ц.

Завдання № 410

Від стрічки завдовжки 40 м спочатку відрізали $\frac{5}{8}$ її довжини, а потім — 0,45 решти. Скільки метрів стрічки відрізали за другий раз?

Завдання № 410

Розв'язання

1) $40 \cdot \frac{5}{8} = \frac{40 \cdot 5}{8} = 25(\text{м})$ – відрізували першого разу;

2) $40 - 25 = 15 (\text{м})$ - решта;

3) $15 \cdot 0,45 = 6,75 (\text{м})$ - відрізували другого разу;

4) $15 - 6,75 = 8,25 (\text{м})$ - залишилося.

Відповідь: 8,25 м.

Завдання № 412

Що більше: 13,4 % від 15,7 чи
15,7 % від 13,4?

Розв'язання

$$13,4 \% = 0,134; \quad 15,7 \cdot 0,134 = 2,1038;$$

$$15,7 \% = 0,157; \quad 13,4 \cdot 0,157 = 2,1038.$$

Отже, значення рівні між собою.

Завдання № 413

Яке із чисел x або y більше
(x та y — натуральні числа), якщо:

1) $\frac{2}{3}$ від x дорівнює $\frac{5}{6}$ від y ;

2) $\frac{5}{7}$ від x дорівнює $\frac{7}{9}$ від y ;

Розв'язання

1) За умовою $\frac{2}{3}x = \frac{5}{6}y$, тобто $\frac{4}{6}x = \frac{5}{6}y$, тому $x > y$;

2) За умовою $\frac{5}{7}x = \frac{7}{9}y$, тобто $\frac{45}{63}x = \frac{49}{63}y$, тому $x > y$.

Завдання

Підручники становлять $\frac{1}{3}$ всіх книжок шкільної бібліотеки, а підручники з математики — $\frac{6}{25}$ усіх підручників. Яку частину всіх книжок, що є в бібліотеці, становлять підручники з математики?

Розв'язання

$$1) \frac{1}{3} \cdot \frac{6}{25} = \frac{2}{25}$$

Відповідь: $\frac{2}{25}$ усіх книжок становлять підручники з математики.

Завдання

Залізний Лісоруб нарубав $9\frac{3}{8}$ м³ дров. Першого дня він нарубав $\frac{2}{5}$ усього об'єму дров, а другого — $\frac{4}{9}$ решти. Скільки кубометрів дров нарубав Залізний Лісоруб другого дня?

Розв'язання

1) $9\frac{3}{8} \cdot \frac{2}{5} = \frac{15}{4} = 3\frac{3}{4}$ (м³) - дров нарубав Залізний Лісоруб першого дня

2) $9\frac{3}{8} - 3\frac{3}{4} = 5\frac{5}{8}$ (м³) - дров нарубав Залізний Лісоруб за другий і третій дні

3) $5\frac{5}{8} \cdot \frac{4}{9} = \frac{5}{2} = 2\frac{1}{2}$ (м³) - дров нарубав Залізний Лісоруб за другий день

Відповідь: за другий день Залізний Лісоруб нарубав $2\frac{1}{2}$ м³ дров.

Завдання

З поля площею $14\frac{2}{7}$ га зібрали врожай цукрових буряків по 280 ц з гектара. На цукровий завод відвезли $\frac{9}{16}$ урожаю. Скільки центнерів цукру виробив завод із цих буряків, якщо вихід цукру становить $\frac{1}{6}$ маси перероблених буряків?

Розв'язання

1) $14\frac{2}{7} \cdot 280 = 4000$ (ц) - урожай з усього поля.

2) $4000 \cdot \frac{9}{16} = 2250$ (ц) - буряків відвезли на завод.

3) $2250 \cdot \frac{1}{6} = 375$ (ц) - цукру виробив завод.

Відповідь: завод виробив 375 ц цукру.

Завдання

Козак Данило наварив кулешу. Сам з'їв $\frac{1}{4}$ казана, козаку Чубу дав $\frac{1}{3}$ залишку, козаку Біловусу — $\frac{1}{2}$ нового залишку, а козаку Ворону — решту. Після обіду козаки ніяк не могли з'ясувати, кому з них дісталось більше кулешу. Допоможіть їм розібратися.

Розв'язання

Козак Данило з'їв $\frac{1}{4}$ казана кулешу, іншим трьом козакам залишилося $\frac{3}{4}$ казана кулешу. Козак Чуб з'їв $\frac{1}{3} \cdot \frac{3}{4} = \frac{1}{4}$ казана кулешу.

Тобто козакам Біловусу і Ворону залишилося $1 - \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{4}\right) = \frac{1}{2}$ казана.

Звідси козаку Біловусу дісталось $\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ казана кулешу. Стільки ж дісталось і козаку Ворону. Отже, всім козакам дісталось порівну кулешу.

Відповідь: чотири козака з'їли по $\frac{1}{4}$ казана кулешу, тобто всі з'їли по-рівну.

Робітник одержав завдання: виготовити 200 деталей. 40% завдання він виконав першого дня. Яке з наведених тверджень правильне?

- а) Залишилося виготовити 60 деталей;
- б) Залишилося виготовити 80 деталей;
- в) Виготовив 60 деталей першого дня;
- г) Виготовив 80 деталей першого дня.

Сьогодні
06.11.2023

Завдання для домашньої роботи

Повторити параграф
10
Виконай завдання
№. 408, 411, 415.

